

eructus», Busa-N.]; el mot *rot* 'mocador' de l'argot barceloní (*AlcM*, § 2) sembla que més aviat vingui de *rot* antic participi de *rompre*, substantivat amb el sentit de 'parrac'. *Rotaire Rotador Arrotar*. «no és cosa alguna cosa qui axí faça inflamar lo cors e somoure los membres com la vianda indigesta reebuda en massa gran quantitat, per la qual cosa convé arrotar ab la boca» (ms. S. xv Bibl. Univ. Bna, *Ajustament*, cita del *DBal*, però potser caldria separar *convé a rotar*). *Eruclar*, *eructació* cultismes no registrats en cat. fins al *DOrt*. 1917, *eructe* id i ja en algun dicc de c. 1900 (Vogel).

¹ *Ruptus* per 'rot' es troba en recensions d'Oribasi, *eruptare* 'rotar' en el gramàtic Charisius, un *eruptuare* en la mitologia de Fulgenci. Bruch, amb el seu defectuós coneixement de la fonètica romànica i la seva informació llibresca i idees poc clares, fa en part un embolic innecessari amb supèrflues «contaminacions». Es tracta, com Jud va explicar magistralment, del fenomen lèxic que ell descabdellà de ple (seguint els passos inicials de Gilliéron), per al qual vaig idear més tard el terme *metacedeusi*, *LleuresC*, 389: veg el *DCEC/DECH* (p. xxxvii, nota), on aplego ja aquest exemple amb altres del mateix fenomen i dono alguna explicació complementària. Jud en el seu article va mostrant altres noves conseqüències de la situació metacedeutica d'aquesta arrel romànica: fr. dial. *reuper* (Picardia, Valònia, Lorena, Franc Comtat), sobre-selvà *rupar*, present *sraupa*, alt-engad. *repler*, baix-engad. *rupchar*, való *reuber*, picard ant. *eube* 'rot' en Gauthier de Coinci. Entre ells hi ha el gascó *arrautà* 'rotar' i *raut* 'rot' (Durrieux II, 469) on veiem clarament en la *y* una conseqüència de la *p* del ll. vg. *RUPTARE* —

² Una forma relacionada *reglotar* ha estat usada, en la nostra llengua, per alguns escr. i sembla haver tingut algun ús popular en terres val. (veg cites del castellonenc SzGozalbo en *AlcM*): «la golosia, de ventre de gripau --- *reglotava* els mals fums de les seves digestions», Ruyra (*La Parada*, 145), en el qual no sé altre cas que aquest de la seva obra tardana. Com que no n'hi ha cap testimoni antic tot invita a creure que es tracta d'un simple encreuament de parlar fronterer entre el cast. *regoldar* de la xurreria i el cat *rotar*, que va aconseguir algun favor entre valencians, en part perquè expressava un matís especial, però sobretot com a terme de bona educació, que precisament per la seva estrangeria o caràcter foraster, atenuava la brutalitat del mot tradicional; tal com Cervantes fa dir a *Don Quixote* que per aqueixa raó «la gente curiosa se ha acogido al Latín, y al *regoldar* dize *eructar*». Carles Ros puntualitza que «esto en valenciano se dize *rotar*», tot recollint «*reglotar*: echar el *regueldo*, espeler por la boca el ayre que está en el cuerpo, haziendo un sonido descompuesto», i «*reglot*: *regueldo* --- y causa un ruido desapacible» (*Dicc* 1764, pp 314, 201). No té valor la cita de *reglot* que dona *AlcM* del ileidatà Joan Santamaria, escr. de valor i no sense saba verbal pròpia però que solia collir, amatent,

tota mena de mots curiosos i expressius que espigolava ací i allà en obres d'altri.

Rotatiu, rotatori, *V roda Roter*, *V. roda i rompre Rotífer*, *V. roda - Rotija*, mala grafia per *rutija* o millor *rautjar* (*rauter*, *RAURE*) *Ròtil, rotle, rotllada, rotllana, rotllar, rotllejar, rotllat, roillo, roilló, rotlloner, roillo, ròtol, rotonda, ròtula, rotulació, rotund, rotunditat*, *V. roda Rotura*, *V. rompre Rotxegar*, *V. orxegar Rotxo-cotxo*, *V. roca Rou, rouada*, *V. ròs 'rosada' Roure v., ant., V. rosegar*

ROURE, del ll *rōBUR, rōBōRIS*, 'roure', 'força, vigor, robustesa'. □ 1ª doc. 1150.

³ Una donació de Ramon de Cervera a B de Sant Domí, donant les afrontacions d'una terra prop de l'Espuga de Francolí: «et vadit ad ipso *roure* gros, qui est ad ipso cingle subirà, et puge per ipso serradal, usque ad ipsa strada pùlvega» a. 1150 (*RBiblg Cat* VII, 14). En rossellonès es va produir per diferenciació del diftong *ou* una variant *roure*, fenomen que té més extensió en llengua d'oc, en parlars immediats al Ross i en d'altres de més septentrionals, sobre el qual es pot veure la *Gramm Istor* de Ronjat, i alguna cosa en diu també Fouché en la seva *Fonètica rossellonesa*. Ja la trobem sovint en docs antics d'aquella terra: «Fassa vaxels, botam o miçanes de *royre* en los boscs de la Vayl de Pratz», Prats de Molló a 1311. «tinam de *royre*, de rana de 30 saumatarum» a Vinçà a 1371 (*RLR* XIII, 8; XVI, 17); en l'*InuLC*: «unam tinam bonam de *royre*» a 1276, «no gaus ta<1>lar a caus negun *royre*» 1311, «nemus de *royres*» ('bosc de roures') a 1400, i altres de 1278 i 1283. Altrament vegeu documentació literària medieval, de *roure* en

³⁵ *BMetge*, i dels *Exemplis* d'Ag, en l'*AlcM*. Recollit en diccs. ja dels Ss. xiv-xv. *Torc* d'Aversó (862.1, segurament junt amb el verb *roure* 862.2); «*roure*: quercus» JnEsteve; «*platyphyllus*, latifolia; *roure*, arbre y fust: robur», Busa-N. Ha inspirat bells versos dels poetes moderns: «Damunt les naus, que cruixen y s'estellan / --- / a la gola d'abismes udolants: / tal un recer de *roures* montanyesos, / en temps d'estiu pel llenyatayre encesos / ---», *Atl*, *Intr*, 7a, «L'estany se divideix en amples braços, / com en branques y brots *roure aglaner*, / y surten tots a dar festívols passos, / com nins ajogaçats dintre 'I verger», *Camgò* III, 22b «Mon cor estima un arbre: més vell que l'olivera, / més poderós que el *roure*, més verd que el taronger / ---», Costa (*Pi de Formentor*, v. 2). «D'un plec d'eixes montanyes, d'un dels casals qu'els *roures* volten en les garrigues dels Pirineus vehins, / sis segles fa els meus avis, durs fills de l'aspra serra, / surtiren quan En Jaume alsà el penó de guerra, / esglay dels sarrahins» cantà el valencià Vic. Wenc. Querol, gran poeta tant com bon patriota, en els nostres *Jocs Flo* de 1878, v 1.

El *roure aglaner* (*Can.*) és una de les principals varietats; per a d'altres, *V. el DAG* A l'Alta Ribagorça es conserven entorn dels roures, antiquíssimes creences druídiques, com les dels celtes i les encarnades per les